

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

privind reglementarea etichetării cheltuielilor bugetare și cheltuielilor fiscale pentru bugetarea verde

Având în vedere:

- prevederile articolului 3 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană care are drept obiectiv instituirea unei piețe interne care să acționeze pentru dezvoltarea durabilă a Europei și să fie întemeiată, printre altele, pe o creștere economică echilibrată și pe un nivel înalt de protecție și pe îmbunătățirea calității mediului;
- prevederile Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă (denumită în continuare „Agenda 2030”) adoptată la 25 septembrie 2015 de Adunarea Generală a ONU, care are ca element central obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD), ce acoperă cele trei dimensiuni ale durabilității: economică, socială și de mediu, precum și angajamentul Uniunii și al Statelor Membre în ceea ce privește punerea în aplicare a Agendei 2030, într-o manieră completă, coerentă, cuprinzătoare, integrată și eficientă, în strânsă cooperare cu partenerii și cu alte părți interesate.
- prevederile Acordului de la Paris adoptat în temeiul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice („Acordul de la Paris”) încheiat la Paris la 12 decembrie 2015 și semnat de România la New York la 22 aprilie 2016, ratificat prin Legea nr. 57 din 10 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 276 din 20 aprilie 2017, care vizează consolidarea răspunsului la schimbările climatice și reprezintă un pas important către obiectivul de a realiza o Uniune neutră din punct de vedere climatic până în 2050;
- prevederile Pactului Ecologic European (European Green Deal), publicat de Comisia Europeană la 11 decembrie 2019, parte integrantă a Strategiei Comisiei de punere în aplicare a Agendei 2030 a Organizației Națiunilor Unite și a obiectivelor de dezvoltare durabilă și care prezintă o nouă strategie de creștere care are drept scop transformarea UE într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor.
- prevederile Regulamentului (UE) 2020/852 (Taxonomia UE) al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 publicat în iunie 2020 și pus în aplicare în legislația națională prin Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1239/2021, publicat în 4 Octombrie 2021, care modifică și completează cerințele Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/2014 și Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2844/2016, cu modificările și completările lor ulterioare, privind raportarea informațiilor nefinanciare, care instituie o înțelegere unitară a activităților economice durabile din punct de vedere al mediului în UE, instrument cheie al Uniunii Europene pentru a redirecționa fluxurile de capital către investiții sustenabile și pentru a crea transparență pe piață;

- prevederile Regulamentului (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de Redresare și Reziliență, ținând cont de Decizia Consiliului de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României nr 608 din 27.09.2021;

ținând cont:

- de Planul Național de Redresare și Reziliență al României, aprobat prin Decizia de punere în aplicare a Consiliului din data din 3 noiembrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României, așa cum a fost modificată prin Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 11 decembrie 2023 - componenta 6 - Energie, reforma 3 „Bugetarea verde” - Jalonul 123 care prevede elaborarea și ulterior aplicarea unei metodologii de planificare bugetară verde în domeniul fiscal bugetar, în scopul evaluării liniilor bugetare individuale și care urmează a fi realizată de un Comitet interministerial care se va constitui, în scopul evaluării impactului liniilor bugetare individuale asupra obiectivelor de mediu, în conformitate cu taxonomia Uniunii Europene pentru activitățile durabile și cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de ”a nu aduce prejudicii semnificative” (2021/C58/01);
- că obiectivul acestei reforme va permite autorităților române să monitorizeze cheltuielile bugetare și cheltuielile fiscale cu impact favorabil sau nefavorabil și să evalueze impactul politicii bugetare și fiscale asupra mediului și climei;
- de faptul că o prioritate majoră și continuă a Guvernului o constituie reforma privind eficiența alocărilor bugetare către investiții verzi care să aibă o contribuție semnificativă asupra mediului, prin protejarea și refacerea ecosistemelor naturale, utilizării durabile a resurselor și îmbunătățirea sănătății umane în contextul resurselor bugetare limitate;
- că una din componentele de bază ale cadrului fiscal este guvernarea fiscal-bugetară care are drept obiectiv îmbunătățirea eficienței cheltuielilor publice, prin creșterea transparenței și facilitarea identificării opțiunilor de realocare a resurselor către ”înzverzirea” bugetelor publice;
- de necesitatea re poziționării politicilor publice în materie de mediu, aprovizionare cu energie curată în toate sectoarele economice și industriale, de-a lungul lanțului de producție și de consum, pentru proiectele de infrastructură de mare anvergură, în sectorul transporturilor, al alimentației și agriculturii, al construcțiilor, al fiscalității și al prestațiilor sociale;
- de contextul procesului de aderare la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD), din ”Recomandarea Consiliului privind guvernarea bugetară” reiese că atât membrii afiliați la această organizație, cât și cei neafiliați trebuie să implementeze cadre de guvernare bugetară orientate către tranziția verde, tendință care se conturează în economie la nivel mondial;

luând în considerare:

- necesitatea ca acest act normativ să constituie temeiul legal al începerii lucrărilor de pregătire pentru analiza și etichetarea cheltuielilor bugetare și cheltuielilor fiscale pentru bugetarea verde începând cu exercițiul bugetar din anul 2024;

- neadoptarea prezentului act normativ conduce la nerealizarea jalonului 123 din Planul Național de Redresare și Reziliență, și în consecință la blocarea fondurilor europene alocate României prin Planul Național de Redresare și Reziliență;
- neadoptarea prezentului act normativ va conduce la întârzierea alocărilor din bugetul național către priorități ecologice astfel încât România să se poată conforma cadrului european de guvernare,

în considerarea faptului că toate aceste elemente vizează interesul public general și constituie situații de urgență și extraordinare, a căror reglementare nu poate fi amânată, în temeiul art.115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art.1 - (1) Prezenta ordonanță de urgență reglementează cadrul conceptual, instituțional și procedural pentru analiza și etichetarea cheltuielilor bugetare și cheltuielilor fiscale în procesul bugetar.

(2) Procesul de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare și cheltuielilor fiscale se realizează potrivit normelor metodologice prevăzute la art.8.

Art.2 - În înțelesul prezentei ordonanțe de urgență, termenii și expresiile de mai jos se definesc după cum urmează:

a) *Activitate economică durabilă din punctul de vedere al mediului* - activitate care îndeplinește criteriile stabilite la art.3 din Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 publicat în iunie 2020;

b) *Bugetare verde* - proces de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare și cheltuielilor fiscale care contribuie la atingerea obiectivelor de mediu, respectiv evaluarea impactului politicilor bugetare sau fiscale asupra mediului;

c) *Cheltuieli bugetare* - așa cum sunt definite la art. 2 alin. (1) pct. 8 din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare și art.(2) alin.(1) pct. 9 din Legea privind finanțele publice locale nr.273/2006, cu modificările și completările ulterioare;

d) *Cheltuieli fiscale* - așa cum sunt definite potrivit art.3 pct.20 din Legea responsabilității fiscal bugetare nr. 69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

e) *Etichetarea cheltuielilor bugetare și cheltuielilor fiscale* - încadrarea cheltuielilor bugetare și cheltuielilor fiscale în anumite categorii din punct de vedere al impactului asupra mediului, cu luarea în considerație atât a obiectivelor stabilite la art.9 din Regulamentul (UE) 2020/852, cât și a legislației naționale de mediu în vigoare;

f) *Program bugetar* - are înțelesul prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 467/2022 pentru aprobarea Metodologiei de elaborare și execuție a programelor bugetare;

g) *Program de investiții al unei unități/subdiviziuni administrativ-teritoriale* - acțiunea sau ansamblul coerent de acțiuni, ce se referă la același ordonator principal de

credite, proiectat pentru a realiza un obiectiv de investiții sau un set de obiective de investiții definite și pentru care sunt stabiliți indicatori de program care să evalueze rezultatele ce vor fi obținute, în limitele de finanțare aprobate.

h) *Măsură* - are înțelesul prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 427/2022 pct. III.2.B din Metodologia de elaborare, monitorizare, raportare și revizuire a planurilor strategice instituționale.

Art.3 - (1) Procesul de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare ale bugetelor prevăzute la art.1 alin.(2) din Legea nr.500/2002 cu modificările și completările ulterioare se aplică în mod etapizat.

(2) Procesul de analiză și etichetare a cheltuielilor fiscale prevăzute la art. 2 lit.d) se aplică acelor cheltuieli fiscale al căror impact asupra veniturilor bugetare poate fi cuantificat.

(3) În procesul de etichetare a cheltuielilor bugetare și cheltuielilor fiscale se respectă principiile generale precum și obiectivele de mediu, după caz, stabilite în concordanță cu taxonomia europeană prevăzute în normele metodologice privind reglementarea etichetării cheltuielilor bugetare și cheltuielilor fiscale pentru bugetarea verde.

(4) Procesul de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare se aplică măsurilor asociate programelor bugetare întocmite de ordonatorii principali de credite anexă la bugetele acestora.

(5) Cheltuielile bugetare și cheltuielile fiscale sunt evaluate din punct de vedere al impactului asupra obiectivelor de mediu, pe baza normelor metodologice de aplicare a prezentei ordonanțe de urgență fiind încadrate în următoarele categorii: cheltuieli „verzi”, cheltuieli „maro”, cheltuieli „mixte”, cheltuieli „neutre”, cheltuieli „neetichetate”.

(6) Începând cu exercițiul bugetar al anului 2024, prioritizarea ordonatorilor principali de credite ale căror cheltuieli bugetare vor fi supuse analizei și etichetării precum și calendarul aferent acestui proces se aprobă de către Guvern prin Memorandum, inițiat de Ministerul Finanțelor.

(7) Procesul de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare și cheltuielilor fiscale prevăzut la art. 3 alin.(1) și (2) și art. 7 alin.(1) din prezenta ordonanță de urgență este aliniat la specificul procedurilor, principiilor și cerințelor specifice procesului de construcție bugetară.

Art.4 - (1) Coordonarea procesului menționat la art. 3 alin. (1) și (2) se realizează de către Ministerul Finanțelor prin Comitetul interministerial pentru etichetarea cheltuielilor bugetare și cheltuielilor fiscale, denumit în continuare Comitetul, care se înființează ca organism fără personalitate juridică, fiind constituit din reprezentanți ai Ministerului Finanțelor și ai Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

(2) Numirea membrilor Comitetului se realizează prin ordin al ministrului finanțelor și respectiv, al ministrului mediului, apelor și pădurilor.

(3) Pentru sprijinirea activității Comitetului, se înființează Secretariatul tehnic constituit din membrii desemnați prin ordin al ministrului finanțelor, din cadrul

structurilor implicate în procesul de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare și cheltuielilor fiscale.

Art.5 - (1) Ordonatorii principali de credite, pe propria răspundere, transmit Comitetului propunerea de etichetare a măsurilor aferente programelor bugetare însoțite de justificări corespunzătoare și participă la activitățile acestuia, la solicitarea Comitetului, în funcție de domeniul supus analizei.

(2) Structura din cadrul Ministerului Finanțelor, responsabilă cu estimarea cheltuielilor fiscale, transmite Comitetului propunerea de etichetare a cheltuielilor fiscale însoțită de justificări corespunzătoare și la solicitarea acestuia participă la activitățile Comitetului.

(3) Comitetul, cu sprijinul Secretariatului tehnic, analizează și realizează etichetarea finală a cheltuielilor bugetare aferente măsurilor cuprinse în programele bugetare, pe baza propunerilor însoțite de justificările corespunzătoare furnizate de ordonatorii principali de credite potrivit alin. (1), respectiv a cheltuielilor fiscale potrivit alin. (2), în conformitate cu prevederile cuprinse în normele metodologice de aplicare a prezentei ordonanțe de urgență.

(4) Pentru realizarea activităților din cadrul procesului de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare și cheltuielilor fiscale, Ministerul Finanțelor, prin Comitet, are acces neîngrădit la acte, documente și informații necesare exercitării atribuțiilor sale ce decurg din prevederile prezentei ordonanțe de urgență, cu respectarea regimului prevăzut de reglementările în vigoare referitoare la protecția informațiilor clasificate.

(5) În scopul realizării procesului de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare și cheltuielilor fiscale, la solicitarea Comitetului pot fi invitați și reprezentanți din cadrul altor instituții publice în funcție de domeniul analizei.

Art.6 - (1) Comitetul, cu sprijinul Secretariatului tehnic, elaborează rapoarte privind rezultatele etichetării cheltuielilor bugetare ale ordonatorilor principali de credite, respectiv a cheltuielilor fiscale, potrivit prevederilor art. 5 alin. (3).

(2) Rapoartele prevăzute la alin.(1), se publică pe pagina de internet a Ministerului Finanțelor, în vederea asigurării informării societății civile.

(3) Etichetarea cheltuielilor bugetare și a cheltuielilor fiscale se menține pentru anii bugetari următori.

(4) Prin excepție de la alin.(3) etichetarea unei măsuri/cheltuieli fiscale se poate modifica, după caz, în următoarele situații:

- a) schimbări ale legislației interne și internaționale în domeniul mediului și climei;
- b) adoptarea unor măsuri de politică economică și politică fiscală de către Guvern, cu impact asupra populației și activității mediului de afaceri;
- c) schimbări de politică într-un anumit domeniu cu relevanță asupra mediului, care influențează obiectivele de mediu și climă;
- d) identificarea de noi informații/justificări care pot influența procesul de etichetare.

(5) Ordonatorii principali de credite pentru care s-a realizat etichetarea finală a cheltuielilor bugetare de către Comitet și care implementează măsuri noi aferente programelor bugetare care nu au fost etichetate au obligația de a prezenta Comitetului o

propunere de etichetare pentru aceste măsuri în termen de 60 zile de la aprobarea acestora prin legile bugetare.

(6) În situația în care după etichetarea finală a cheltuielilor fiscale de către Comitet apar modificări de ordin legislativ care implementează cheltuieli fiscale noi, structura responsabilă cu etichetarea acestora, așa cum este prevăzută la art.5 alin.(2), are obligația de a prezenta Comitetului o propunere de etichetare a acestora până la data de aprobare a legilor bugetare din anul în care aceste cheltuieli fiscale produc efecte.

Art.7 - (1) Procesul de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare ale bugetelor prevăzute la art.1 alin.(2) din Legea nr.273/2006 privind finanțele publice locale cu modificările și completările ulterioare, se aplică începând cu anul 2026.

(2) La nivelul administrației publice locale, procesul de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare vizează cheltuielile pentru investiții publice locale care sunt cuprinse în buget, în baza programului de investiții publice al fiecărei unități/subdiviziuni administrativ-teritoriale, la secțiunea de dezvoltare.

(3) În procesul de etichetare a cheltuielilor bugetare se respectă principiile generale precum și obiectivele de mediu, după caz, stabilite în concordanță cu taxonomia europeană prevăzute în normele metodologice, prevăzute la art.1 alin.(2).

(4) Cheltuielile bugetare sunt evaluate din punct de vedere al impactului asupra obiectivelor de mediu, pe baza normelor metodologice de aplicare a prezentei ordonanțe de urgență, fiind încadrate în următoarele categorii: cheltuieli „verzi”, cheltuieli „maro”, cheltuieli „mixte”, cheltuieli „neutre”, „cheltuieli neetichetate”.

(5) Ordonatorii principali de credite ai unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale, pe propria răspundere, etichetează obiectivele de investiții cuprinse în programul de investiții publice al fiecărei unități/subdiviziuni administrativ-teritoriale, potrivit normelor metodologice.

(6) Urmare a etichetării prevăzută la alin.(2) ordonatorii principali de credite ai bugetelor locale întocmesc rapoarte privind rezultatele etichetării cheltuielilor bugetare realizate, care se aprobă, odată cu bugetul, de autoritățile deliberative.

(7) Ordonatorii principali de credite ai bugetelor locale au obligația publicării pe paginile de internet ale unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale a rapoartelor privind rezultatele etichetării cheltuielilor bugetare, prevăzute la alin.(6), în maximum 5 zile lucrătoare de la aprobare.

(8) Ordonatorii principali de credite ai bugetelor locale au obligația să transmită direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice/administrațiilor județene ale finanțelor publice, odată cu bugetele locale aprobate conform legii, rapoartele prevăzute la alin.(6), în termen de 5 zile de la aprobarea acestora.

(9) Direcțiile generale regionale ale finanțelor publice/administrațiile județene ale finanțelor publice, în termen de 10 zile de la primirea rapoartelor prevăzute la alin.(8) întocmesc și transmit Ministerului Finanțelor, inclusiv în format electronic, rapoartele pe ansamblul fiecărui județ.

(10) Rapoartele menționate la alin.(6) și (9) se întocmesc potrivit formularului anexă la Scrisoarea Cadru prevăzută la art.37 din Legea nr.273/2006, cu modificările și completările ulterioare.

(11) Începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanței de urgență, ordonatorii principali de credite ai bugetelor locale pot demara simulări ale procesului de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare în vederea îndeplinirii, începând cu anul 2026, a obligațiilor prevăzute la alin.(1).

(12) Pentru realizarea activităților din cadrul procesului de etichetare a cheltuielilor bugetare, ordonatorii principali de credite ai bugetelor locale pot solicita, în scris, clarificări punctuale Comitetului.

(13) Etichetarea cheltuielilor bugetare, prevăzută la alin.(2), se menține pentru anii bugetari următori.

(14) Prin excepție de la alin.(13) etichetarea unei investiții publice locale se poate modifica, după caz, în următoarele situații:

- a) schimbări ale legislației interne și internaționale în domeniul mediului și climei;
- b) adoptarea unor măsuri de politică economică de către Guvern, cu impact asupra populației și activității mediului de afaceri;
- c) schimbări de politică într-un anumit domeniu cu relevanță asupra mediului, care influențează obiectivele de mediu și climă.

Art.8 - (1) În termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, Ministerul Finanțelor și Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor elaborează normele metodologice prevăzute la art.1 alin.(2), precum și modul de organizare, funcționare și atribuțiile Comitetului și ale Secretariatului tehnic, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

(2) În termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului pentru aprobarea Normelor metodologice prevăzută la alin. (1) se înființează Comitetul.

PRIM-MINISTRU

Ion - Marcel Ciolacu